

Додаток 2

до рішення обласної ради

від 18 лютого 2011 року

№ 90- УІ

Положення

про Перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Перелік видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області, (далі - Переліки) є документом, який містить узагальнені відомості про види тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області.

Перелік розроблений для підготовки та реалізації регіональних програм, планів дій, проектів і схем розміщення і забудови об'єктів, планування використання природних біологічних ресурсів на умовах загального і спеціального використання, охорони та відтворення рідкісних і тих, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин і рослин Одеської області.

Перелік затверджується з метою збереження, покращення стану та відновлення природних і порушених середовищ існування окремих видів; підвищення рівня інформованості населення з питань біологічного різноманіття, а також активізації участі громадян у діяльності щодо збереження видів тварин і рослин.

Наявність, видів, включених до Переліку, може служити підставою для резервування територій та подальшого включення до природно-заповідного фонду.

2. До Переліку включаються види тварин і рослин, які постійно або тимчасово перебувають чи зростають у природних умовах на території Одеської області, в межах її територіальних вод, континентального шельфу: занесені до Червоної книги України та окремі види, занесені до Червоної книги Чорного моря, не занесені до Червоної книги України, але є рідкісними для Одеської області або знаходяться під загрозою зникнення, занесені до Європейського червоного списку тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, занесені до Червоної книги Міжнародного союзу охорони природи, ті, що підпадають під дію міжнародних конвенцій, ратифікованих Україною («Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин» (Бонська конвенція), «Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі» (Бернська конвенція), Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення» (CITES), «Угода про збереження популяцій європейських кажанів» (*Eurobats*)).

3. Відносно видів, занесених до Переліку, встановлюються принципи охорони, збереження і раціонального використання, визначені законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Червону книгу України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про природно-заповідний фонд України», Земельним і Лісовим кодексами України та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у сфері використання природних біологічних ресурсів.

Організація збереження видів тварин і рослин, занесених до Переліків, поліпшення середовища їх перебування чи зростання, створення належних умов для розмноження у природних умовах, розведення та розселення покладається, в межах їх компетенції, на районні, міські, селищні та сільські ради, районні державні адміністрації, Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Одеській області, Одеське обласне управління лісового та мисливського господарства, Державну екологічну інспекцію в Одеській області, Державну екологічну інспекцію з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря, Головне державне управління охорони, використання і відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства в Одеській області, Західно-Чорноморське державне басейнове управління охорони, використання і відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства, фізичні чи юридичні установи, на які покладені охоронні зобов'язання щодо охорони та утримання в належному стані територій та об'єктів природно-заповідного фонду Одеської області, та інші спеціально уповноважені органи виконавчої влади в рамках законів України «Про Червону книгу України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ».

Органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації різних форм власності та окремі громадяни зобов'язані вживати заходів щодо недопущення знищення видів тварин і рослин, занесених до Переліків, при плануванні та здійсненні господарської діяльності.

4. Охорона та відтворення видів тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Одеської області, забезпечується шляхом:

- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів;
- систематичної роботи щодо виявлення місць їх перебування та зростання;
- проведення постійного спостереження (моніторингу) за станом популяцій та необхідних наукових досліджень з метою розробки наукових основ їх охорони та відтворення;
- створення на територіях, де вони оселені (зростають), та на шляхах міграції, системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються, включення до екомережі;
- створення банків генофонду, розведення у спеціально створених умовах (зоологічних парках, розплідниках, ботанічних садах);
- проведення широкої виховної роботи серед населення;
- внесення пропозицій щодо включення до Червоної книги України або виключення з неї окремих видів;
- розвитку міжнародного співробітництва у цій сфері та здійснення інших заходів.

5. У Переліку про кожний з видів тварин і рослин, занесених до нього, вказуються такі відомості: царство, тип-відділ, клас, вид українською і латинською мовами, відношення кожного з видів до Червоної книги України, Європейського червоного списку тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, Червоної книги Чорного моря, ратифікованих Україною міжнародних конвенцій та угод.

6. У залежності від стану та ступеня загрози для популяції види поділені на 5 категорій:

- зникаючі: види, що знаходяться під загрозою зникнення, збереження яких є малоімовірним, якщо продовжиться згубна дія факторів, що впливають на їх стан;

- вразливі: види, які у найближчому майбутньому можуть бути віднесені до категорії «зникаючих», якщо продовжиться дія факторів, що впливають на їх стан;

- рідкісні: види, популяції яких невеликі, які у даний час не відносяться до категорії «зникаючих» чи «вразливих», хоча їм і загрожує небезпека;

- недостатньо вивчені: види, про які відомо, що вони відносяться або їх можна було б віднести до однієї з наведених вище категорій, однак повна достовірна інформація, яка б дозволяла визначити, до якої із зазначених категорій вони відносяться, - відсутня;

- екзоти рідкісні в межах природного ареалу: культивовані види, що відносяться до категорій «зникаючих», «вразливих» чи «рідкісних» у межах свого природного ареалу, проте їхній природний ареал знаходиться за межами області.

7. Скорочення, що використовуються в Переліку та Положенні:

Статуси Червоної книги Чорного моря: LR – локально рідкісний, CE – регіонально зникаючий (зникаючий у межах країни), NT – види, стан яких близький до загрозливого, EW- вимерлі в природі, DD – даних недостатньо, LC – з найменшим ризиком, CR – на межі зникнення, EN – під загрозою зникнення, EX- вимерлі, VU – вразливі

Статуси Європейського Червоного списку: NT – види, стан яких близький до загрозливого, EW- вимерлі в природі, DD – даних недостатньо, LC – з найменшим ризиком, CR – на межі зникнення, EN – під загрозою зникнення, EX- вимерлі, VU – вразливі. (Категорії ЄЧС, 1991: I – невизначені, E- зникаючі, R- рідкісні, V- вразливі)

Боннська конвенція - Бонн. конв.

Бернська конвенція - Берн. конв.

Конвенція CITES - CITES

Червоний список МСОП - МСОП

Угода про збереження популяцій європейських кажанів - *Eurobats*

II. ВЕДЕННЯ ПЕРЕЛІКІВ ТА НАУКОВИЙ СУПРОВІД

1. Організація ведення Переліку покладається на Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Одеській області.
2. Для наукового забезпечення ведення Переліку, підготовки пропозицій про занесення до нього чи вилучення видів тварин і рослин, організації наукових досліджень залучаються провідні наукові установи, у т. ч.: Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Державне підприємство «Одеський центр Південного науково-дослідного інституту морського рибного господарства та океанографії», Одеський філіал Інституту біології Південних морів ім. О.О. Ковалевського, Українськ ий центр екології моря Мінприроди України та інші наукові установи області. Можуть залучатись інші наукові заклади, управління та міжнародні організації.
3. Пропозиції про занесення до Переліку, виключення з нього або зміну категорії видів тваринного або рослинного світу можуть вносити відповідні науково-дослідні установи, державні і громадські організації, окремі фахівці, науковці.
4. Підставою для занесення до Переліку певного виду тварин або рослин є достовірні дані про чисельність та її динаміку, ареал і зміни умов існування, що підтверджують необхідність вжиття термінових заходів для їх охорони за 10 років.
5. Види тварин і рослин, занесені до Червоної книги України, Європейського червоного списку тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, до Червоної книги Чорного моря, та тих, що підпадають під дію міжнародних конвенцій, ратифікованих Україною, які в результаті вжитих природоохоронних заходів та на підставі наукових досліджень визнані такими, що знаходяться поза загрозою зникнення, підлягають вилученню з Переліку.

III. ВИКОРИСТАННЯ

1. Добування (збирання) видів тварин і рослин, занесених до Переліку, їх гнізд, яєць, плодів, насіння, частин або продуктів цих тварин і рослин можливе у виняткових випадках лише з науковою і селекційною метою, у тому числі для розмноження і розведення у спеціально створених умовах на підставі відповідних наукових обґрунтувань компетентних наукових установ та затверджених програм. Порядок їх використання регулюється законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про природно-заповідний фонд України» та іншими чинними нормативно-правовими актами.

IV. КОНТРОЛЬ

1. Державний контроль за додержанням вимог щодо охорони та відтворення видів тварин і рослин, занесених до Переліку, здійснюють спеціально уповноважені державні органи контролю, відповідно до законодавства України.
2. Власники та користувачі земельних ділянок зобов'язані всіляко сприяти збереженню, охороні видів тварин і рослин, занесених до Переліку.

3. Органи державної виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємства, установи і організації, які є суб'єктами використання об'єктів тваринного і рослинного світу, окремі громадяни з метою охорони та відтворення об'єктів Переліку повинні здійснювати комплекс організаційних, правових, економічних, наукових, інших заходів, спрямованих на забезпечення їх збереження, охорони та відтворення.